

Tiden er moden til ændringer, om man vil det eller ej; vi skal ikke kæmpe imod ændringerne, og hvorfor skulle vi det? Men politikerens opgave er at sørge for, at der sker fornuftige ændringer. Det er vi også parate til, men lad os for guds skyld forholde os til realiteterne. Derfor bør dagens spørgsmål behandles med respekt, men mest af alt med en vis portion sund fornuft.

Første skridt er at finde det færøske koncept, den færøske ændringsmodel, der har en forankring i den brede færøske befolkning. Ændringerne skal ikke være et politisk prestigeprojekt, men en folkesag.

Óli Breckmann (KF):

Hr. formand, statsministeren har i dag med sit klare og nuancerede indlæg rådet bod på den plumpne overrumpling, som det færøske landsstyre følte han udsatte dem for efter det første møde i fredags.

Landsstyret har prøvet at forklare, at det stigende statstilskud fordrejer vores økonomi og forøger dets afhængighed af tilskud, og at denne onde cirkel kan brydes ved en mulig reduktion af tilskuddet.

Landsstyret har foreslået en mulighed, nemlig at statstilskuddet sænkes til 650 mio. kr. årligt, der udgør 8 pct. af bruttonationalproduktet, og fryses fast dér, til det udgør 3 pct. af nationalproduktet om f.eks. 15 år, og så nedtrappes over 3-4 år. Dette scenario forudsætter en tredobling af det færøske BNP på 15-20 år.

Den 20-årige model er en del af aftalen fra den 10. juni 1998 som afviklingstid for den færøske statsgæld, og den afvikling går planmæssigt.

Landsstyret tænkte sig som en mulighed, at rente- og afdragsbeløbet bliver kapitaliseret over 15 år og gælden afviklet. Finansministeriet endevendte dette forslag og gjorde det til spøj og skammede som en færøsk tiggerløsning på 50-80 år.

Men hvor god er Finansministeriets dømmekraft? Se, 50 år tilbage i tiden var Lagtingets finanslov på 9 mio. kr. og er siden vokset 300 gange i løbende priser. Det færøske bruttonationalprodukt siden 1962 er vokset 30 gange i løbende priser eller 5-6 gange, hvis vi renser det for inflation. Så en tidsramme på 15-20 år er meget realistisk, lige meget hvad Finansministeriet prøver på at sige.

Jeg husker i hr. Uffe Ellemann-Jensens bog, at han refererede til vigtigheden af, at Baltikum

fik selvstyre først, og så skulle Danmark nok hjælpe til økonomisk. Jeg henstiller til regeringen også at bruge den model over for Færøerne i fremtiden.

Landsstyret har efter statsministerens udfald på pressemødet frygtet, at regeringen forsøger at gentage den uheldige episode fra 1946, da færinger måtte vælge mellem Lagtingets fattige forslag på Løgting og regeringens lokkende tilbud på samhørighed med dansk økonomisk støtte. Denne her dobbelte afstemning har statsministeren afkræftet i dag, og det takker jeg for.

Den dagsorden, som Folketinget i dag skal tage stilling til, binder heldigvis ikke regeringen og heller ikke omvendt. Den kræver nemlig ikke, at regeringen fastslår en dansk statsretlig aftale under grundloven som sit alternativ imod landsstyrets forslag om en folkeretlig aftale om selvstyre uden for grundloven. Og dér har vi igen en mulighed for en god dialog og et godt forhandlingsresultat.

Det brændende spørgsmål er bare, hvilken slags ny aftale vi sigter mod. Hjemmestyreordningen er som bekendt en delegationslov vedtaget af Folketinget, som dermed kan sætte den ud af kraft igen, og det skete delvis under krisen. Rigsfællesskabet er Danmarks Rige med Danmark som overhøjhed og Færøerne og Grønland som absolut uselvstændige juniorpartnere.

Det færøske folk har aldrig i vores 600 år lange fællesskab stemt sig ind under Danmarks overhøjhed eller grundlov, og det må heller ikke ske denne gang ved godkendelse af en ny aftale under dansk statsret, og det tror jeg nok at regeringen er indforstået med.

Det er forkert at fremstille landsstyrets oplæg til forhandling som krav om løsrivelse. Det frabeder jeg mig i hvert fald. Det er der ikke tale om. Der er langt ind i Lagtingets opposition og den færøske vælgerbefolkning en enighed med landsstyret om bl.a. følgende punkter i landsstyrets forslag:

Færøerne anerkendes som territorium i associeret statsforbindelse med kongeriget Danmark. Færøernes regeringsmagt har kompetencen i alle interne anliggender på Færøerne. Det er vi også enige om. Danmarks regeringsmagt kan ikke ensidigt ændre traktaten eller sætte den ud af kraft.

Dernæst er vi enige om, at Færøernes regeringsmagt har ret til efter egen afgørelse at grundlægge en suveræn færøsk stat på et nærmere aftalt tidspunkt med overdragelse af bl.a.